

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimite.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfild & Emerio Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Julius
Leopold (VII Erzsbébet-köрут).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicar: mai dese după tarifar
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

„GAZETA” iese în ne-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șese luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 cor. pe an.
Pentru România și strălăutate:
Pe un an 40 franci, pe șese
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumă la tôte ofi-
ciale postale din intru și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiul
I. Pe un an 20 cor., pe șese
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șese luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un asem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 52.

Brașov, Joi 6 (19) Martie.

1903.

Incă puțină răbdare!

A creșut opoziția maghiară din camera ungară, că cu obstrucțiunea ei in contra proiectelor de lege pentru înmulțirea contingentului armatei, va face ca cel puțin monarchia noastră să se cutremure in ambele emisfere dualiste ale ei și să-i ia grôza koșuthismului de moda nouă, ce-l reprezintă — epigonii celor dela 1848.

Își luaseră un avânt de tot cutezat Barabașii de tôte nuanțele. Alianța cu cei din partida populară le întărea speranța, că vor pute mult timp prelungi obstrucțiunea, și că vor isbuti a sili pe guvernul Szell să demisioneze.

Le-a succes, ce e drept, de a împiedeca votarea proiectelor militare până ați și vor sci să-o împiedece încă și de aici înainte. Numai de vre-o două zile obstrucționistii din stânga estremă au serbat prezentarea moțiunii a 50-a contra proiectelor militare, moțiunii făcute de diferiții lor vorbitori pe biroul camerei.

Lucru surprinzător însă! Ministerul Szell nu pare a-se simți încă mult strimtorat in urma obstrucțiunii și nu face impresiunea ca și când s'ar gândi serios la necesitatea unei eventuale disolvării a dietei și a pregătirii de nouă alegeri. Dér nici în cercurile diriguitoare ale armatei comune nu se observă să fi produs atitudinea intransigentă și vehementă a așa dișilor independiști, decât numai impresiuni și efecte cu totul opuse celor intenționate din partea maghiară.

De când cu fiascul demonstrațiunii monstre, ce fû inscenată mai deunăzi de câtră deputații independiști pe stradele Budapestei in fața palatului regal, abia se mai dă atențiune vorbirilor tot mai lungi și mai monotone ale deputaților obstrucționisti din camera ungară, vor-

birii in cari se repetă necontentit tot una și aceeași.

Au mai rămas manifestațiile diferitelor deputațiuni, ce vin de prin orașe și ținături locuite de maghiari, cu alaii, și sunt primite de președintele camerei contele Apponyi cu alocațiuni tot după un clișeu compuse. Și aceste însă au devenit ceva de tôte zilele. Vorbirile se publică prin diare, se mai înregistrează de acestea și câte un prânz cu obligatele toaste patriotice și cei din deputație se întorc éráși cum și de unde au venit.

Le rămân in memorie cel mult cuvintele de îmbărbătare, ce li le adresă de merinde de drum președintele camerei, cuvinte, cari, de pildă, îi îndemnă să fie liniștiți, „căci afacerile țării le-ar rezolva o cameră alésă in adevăr liber și cu mijloce cinstite, dimpreună cu regele, pe cale constituțională“.

S'asteptați — le dice Apponyi deputațiilor venite cu petițiunii contra proiectelor militare — s'asteptați cu răbdare ceea-ce va decide in această cauză de mare importanță pe cale constituțională dieta!

Ce se potă decide această dietă, când obstrucțiunea o împiedecă a lua ori-ce decisiune?

S'astepte in paciență! De tot dificilă, ba imposibilă problemă vrea să impună contele Apponyi conaționaliilor săi din provincie, cari vin să cêră armată maghiară dela „képviseleshaz“.

Răbdare! Vor fi siliți in cele din urmă și Maghiarii, atât de răsfățați de sôrie, să se indeletnicescă in esercitarea acestei virtuți puțin cunoscute intre ei.

Deja situația, ce și-au creat-o prin svêrcolirile lor necurmăte in contra naționalităților și a armatei, i-a adus acolo ca să trebuiescă să invețe a sci să mai fie și cu răbdare. Și e bine așa.

Demonstrațiune contra imnului „Gott erhalte“. Asupra demonstrațiunii ce s'a inscenat in teatrul „Magyar színház“ din Budapesta, i-se raportă diarului „Né. Fr. Pr.“ următoarele:

Ca un fel de serbare anticipată a zilei de 15 Martie s'a dat in teatrul maghiar din Budapesta premiera unei piese intitulate „Gott erhalte“. S'a încercat totul spre a exploata încurcăturile politice ale zilei și dispoziția publicului celui mare. Nisec placate enorme invitau publicul a merge la reprezentația dată in acest teatru de mahala. Cei dintâii, cari s'au prezentat, erau câți-va deputați mai tineri din partidul independist, cari ocupau mai multe loje. In parchet și galerii se vedeau câți-va tineri cu cocărđi tricolore. Cu tôte reclama însă, teatrul nu a fost plin. Mai multe loji rămaseră góle și in parchet se observă de asemenea lacune. Piesa, ce s'a dat, era un product literar din cele mai vulgare. Titlul n'are nimic comun cu conținutul. In ultimul act se înmormântăză un sublocotenent de honveđi, cădut in duel provenit dintr'o altercație, ce a avut-o pentru „Kossuth-nota“. In conduct se vede și capela regimentului de honveđi, care întoneză primele tacte din imnul popular austriac. Când se auđi imnul, de pe galerie încep să fluere, ér fluierăturile s'au repetat și in parchet. Comisarul de poliție a strigat cu voce tare: „Liniște!“ și in adevăr publicul s'a și liniștit. Demonstrația această in miniatură abia a durat atât timp, încât timp s'ar pute povesti. După reprezentație, s'au adunat studenții in fața teatrului și au cântat de trei ori cântecul lui Kossuth.

Ofițeri ungari in regimente ungare. „Egyetértés“ spune, că in cercurile politice, cari întrețin legături cu guvernul, se vorbesce ca de ceva sigur despre permutarea ofițerilor supuși ungari la regimintele din Ungaria. Toți ofițerii ungari din garnisónele din Viena, Innsbruck, Graț, Praga și din alte garnisóne austriace, vor fi readuși, in massă, in Ungaria, locul lor ocupându-l ofițeri, cari nu sunt supuși un-

gari. Schimbarea acosta se va face in zilele proxime, când foile oficiale vor publica 500 de asemenea permutări. „Egyetértés“ adauge, că deși nu vede nimic deosebit in faptul acesta, totuși, „trebuie să-l primit cu satisfacție, decă într'adevăr va urma“.

Desbaterea pactului in „Reichsrath“. Eri, Marți, s'a început in „Reichsrath“ prima cetire a proiectelor pactului. Faptul acesta încă denotă, că parlamentul austriac s'a recules și merge înainte cu lucrările. „Fremdenblatt“ scriind despre acest eveniment dice:

„Pentru prima cetire a proiectelor pactului s'au anunțat la cuvânt mai mult de 80 oratori. Deórece însă cei mai mulți oratori s'au anunțat la cuvânt numai pentru-ca să figureze in lista oratorilor cutărui partid, se crede, că desbaterea se va sfârși Vineri. Tariful vamal și legea vămilor vor fi predate unei comisii deosebite. Celelalte proiecte vor fi date comisiei pentru pact, care s'a constituit. Aceste comisii vor lucra paralel“...

Diarele unguresci relevă faptul acesta cu óre-care invidie și nu-și pot suprima mirarea, cum de i-a succes lui Koerber a capacita partidele in chip așa de norocos, încât să potă lucra cu ele nejenat și liniștit. Tot-odată însă aceste diare sunt de părere, că decă austriacii au ajuns până la atâta, adevăr până la desbaterea proiectelor pactului, această are a-se atribui și împrejurării, că acest pact e favorabil Austriei.

O adresă.

Studenții universitari români din Budapesta, cari au primit esemplare din „Cartea de aur“, donate de domnul Alexandru de Mocsonyi, au trimis ilustrului donator următoarea adresă colectivă de recunoștință și mulțămire:

Ilustritatea Vóstră!

Când v'ați decis a distribui între universitarii români din Budapesta 25 esemplare din „Cartea de aur“ (vol. II), ați manifestat de nou și într'o nouă formă dragostea și îngrijirea părintescă ce'a-ți păstrat'o

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Un capitol din domnia lui Cuza-Vodă.¹⁾

Cestiunea abdicării.

De abia se liniștise vuetul din jurul corespondenței dintre domnitor și vizir, privitor la rěscóla de la 3 August 1865, și in 4 Decemvrie se deschid camerele.

Prin mesagiul sêu, domnitorul înscințeză întâii camera, că „după un an de încercare, vėdend, că ea i-a dat doveđi de devotament despre care este mândru, și doveđi de încredere la care răspunde prin încrederea lui, îi încuviințeză prin noul regulament dreptul de interpelare, sperând, că deputații vor face întrebuintăre de nouele lor drepturi, cu înțelepciunea de care nu s'a depártat in cursul sesiunii trecute“. S'a ridicat in sinul adunării mai multe întimpinări contra acestui nou regulament, octroiul de domn in loc

¹⁾ Scrierea d-lui A. D. Xenopol a apărut in 2 volume, in 1902, in tipografia Ilescu și Grossu, Iaș.
²⁾ Pieleanu in ședința Camerei din 10 Dec., 1865 „Mon. Of.“, 16 Decemvrie 1865.

de a fi votat de adunare;²⁾ dér art. 16 din statutul de la 2 Maii prevedea, că „regulamentele interioare ale adunării electivă și ale corpului ponderator se pregătesc prin îngrijirea guvernului“.

Mai departe, mesagiul amintesce emanciparea bisericii românesce de supunerea grecescă, plata primei rate din despăgubirea proprietarilor cuvenită lor după legea rurală, venirea in ajutorul sátenilor in lipsă, prin rěul an agricol.³⁾ prefacerea cursului justiției prin aplicarea noilor codici și a organizării judecătorești, concesiunea băncei de circulațiune și de scont, acea a drumurilor de fier de la Galați la hotarele Austriei și de la Bucuresci la Giurgiu, punerea in circulație a mai multor poduri de fier. Cu prilejul enumerării acestor lucrări, domnul se felicita de curentul capitalurilor străine, ce a început a-se apleca câtră România, arătând, că in tôte țările din lume, se întrebuintăză capitaluri străine, pentru înaintarea civilizației. După aceea amintesce convențiile încheiate cu puterile vecine, anume convenția telegrafo-postală cu Austria, Rusia

³⁾ Instrucțiunile asupra împărțirii ajutoarelor in „Mon. Of.“ din 21 Noemvrie 1865.

și Serbia și convenția de estradare cu Austria.⁴⁾ Anunță pe adunare, că cestiunea mănăstirilor închinată este aproape de a-se rezolvi. Vorbind de rěscóla din 3 August, domnitorul, după-ce atinge schimbul de scrisori cu Pórta, adauge, că demonstrațiile ce a primit de la tôte districtele, dovedesc acordul și încrederea reciprocă a tronului cu țera: „poporul și domnul sêu sunt strinși uniți într'una și aceeași gândire, liniștea și prosperitatea scumpei nóstre patrii“. Legând de această cugetare referitoare la persoana lui firul ideilor sale, domnitorul încheie mesagiul sêu cu declarația următoare: „Fi-ți convinși, că eu nu aș vré o putere, care nu s'ar întemeia decăt pe forță. Fie in capul țerei, fie alături cu d-vóstré, eu voi fi tot-déuna cu țera și pentru țera, fără altă țintă, decăt voința națională și marile interese ale României. Eu voesc să fie bine sciut, că nicí-odată persoana mea, nu va fi o împedecare la ori-ce eveniment, care ar permite de a consolida edificiul politic la a cărui așezare am fost

⁴⁾ Convenția telegrafică cu Austria „Mon. Of.“, 9 Decemvria 1865, cea cu Rusia, Ibiđ, 19 Decemvrie 1865.

fericit a contribui. In Alexandru Ioan I. domn al României, Români vor găsi tot-déuna pe colonelul Cuza, pe acel colonel Cuza, care a proclamat in adunarea ad-hoc și camera electivă a Moldovei marile principii ale regenerației României și care, fiind domn al Moldovei, declara oficialmente Inaltelor Puteri garante, când primia și coróna Valahiei, că el primesce această inđoită alegere ca espesia neinđoelnică și statornică a voinței naționale pentru unire — însă numai ca un deposit sacru“.⁵⁾

De astă-dată, domnul care până atunci nu privise nicí-odată cu plăcere necontentitele reamintiri din partea adunării, a promisiunii sale de a lucra pentru principiile străine, atingea el singur cestiunea, ba la un privilegiu atât de solemn ca acel al mesagiului, înaintea țerei și a lumii întregi.

Inainte de a-ne întreba despre primina acestei schimbări in cugetul domnului, să vedem, decă rostirea ei era sin-

⁵⁾ Mesagiul in „Mon. Of.“, din 5 Decemvrie 1865.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**
(La cărțile aici înșirite este a se mai adauga
pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru
recomandajie.)

Scrieri economice.

**Manual complet de agricultură
rațională**, de Dr. George Maior, profesor
de agricultură la școala superioară dela Fe-
restrău și la Seminarul Nifon Metropol-
itul din Bucuresci. Cartea cuprinde patru
volume:

Vol. I **Agrologia**, sėu Agricultura
generală. 34 cőle de tipar cu 217 figuri în
text. Carte didactică aprobată de On. Mi-
nister de Agricultură al Romăniei cu de-
cizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corőne.

Vol. II **Pitotechnia**, sėu cultura
specială a plantelor, 38 cőle de tipar cu
202 figuri în text. Carte premiată de Aca-
demia Română cu premiul Nasturel-Herescu
în sesiunea 1899. Costă 8 corőne.

Vol. III. **Zootechnia**, sėu Cultura ge-
nerală și specială a vitelor cornute, dim-
preună cu lănarie și lăptăria, 49 cőle de
tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corőne.

Vol. IV. **Economia Rurală**, sėu or-
ga nizașunea și administrarea moșilor mari
și mici. Costă 8 corőne.

Cartea d lui prof. Maior s-a deose-
besc de esențial de lucrările de acest fel
apărute până acuma în limba și literatură
română prin aceea, că este prima lucrare
completă pe terenul agronomiei în limba
noastră, care tratăză toate cestiunile cele mai
mari ca și pe cele mici privitoare la agri-
cultura română din toate țările locuite de
Români, pe baza progreselor actuale ale
științei și tehnicii agricole moderne. Ea
ia serios concurența cu cele mai bune lu-
crări apărute până acum în limbile culte:
germană, francesă, etc.

Economia pentru școalele poporale com-
pusă de Teodor Roșiu, învățator la școala
principală română din Lăpușul Unguresc.
Edițiunea a doua. Prețul 60 b. (pl. 5 b.
porto.)

Despre influința împrejurărilor asupra
acțiunilor și deprinderilor animalelor de
Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck
de Panșite Iosia. Prețul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de
Dr. George Maior, profesor de agricultură
și fost estimator expert la banca agricolă.
Motto: „Sėrac în țără sėracă“. Eminescu.
Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

„**Cartea Plugarilor**“ sėu povestiri
economice despre grădinărit, economia căm-
pului, crescerea vitelor etc. scrisă de Ioan
Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 50 b.
(+ 6 b. porto).

Insoșirile de credit împreunate cu
insoșiri de consum, de vânzare, de viieri,
de lăptari etc. Indreptare practică pentru
înființarea și conducerea de astfel de inso-
șiri, de F. W. Raiffeissen. Edițiunea a V-a
Trad. de Dr. A. Brote. Editura Reuniunii
rom. de agricultură d'n comit. Sib ilui.
Conține 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto
20 bani.)

Grădina de legume, de Ioan F.
Negruțiu, profesor în Blașiu. Pentru popo-
rul nostru, scrierea d-lui prof. Negruțiu, e
de cel mai mare folos practic. Costă 50 b.
(plus 5 b. porto).

Vinuri d'inpőme, de Gr. Halip
prof. Este o carte în care se dau explicații
și învățături amănunțite asupra modului
cum este a-se face tot felul de vin din
felurite pőme. Prețul 40 b. (cu posta 45
bani.)

„**Sfaturi de aur**“, pentru sătenii ro-
mâni de totă starea și etatea, de Aron Boca
Velcheranu. Prețul 60 b. (plus port 5 b.)

Imbunătățirea stării sătėnului, de Gr.
G. Peucescu. Prețul 50 bani (plus porto 5 b.)

„**Cultura și îngrijirea grăului**“, de I.
F. Negruțiu. Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„**Economia**“, pentru școalele poporale,
de Teodor Roșu. Prețul 60 bani (plus
porto 5 b.)

„**Buna chivernisală**“, de Teodor V.
Păcățian. Pețul 40 bani (plus porto 5 b.)

Cursul pieței Brașov.

Din 17 Martie n. 1903.

Bancnot rom. Cump.	18.94	Vënd.	18.98
Argint român.	18.70	„	18.80
Napoleond'ori.	19.04	„	19.08
Galbeni	11.20	„	11.30
Mărci germane	117.—	„	111.08
Lire turcesci	21.40	„	—
teres fonc. Albina 5%	101.—	„	102.—
ble Rusesoi	—	„	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 18 Martie n. 1903

Renta ung. de aur 4%	121.35
Renta de corőne ung. 4%	99.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	93.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.45
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	93.95
Bonuri rurale croate-slavone	99.25
Impr. ung. cu premii	200.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	158.—
Renta de hărtie austr.	100.65
Renta de argint austr.	100.65
Renta de aur austr.	121.40
Rente austr. 4% de corőne	101.20
Losuri din 1860.	154.10
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.96
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	74.85
Acții de-ale Băncei austr. de credit	688.50
Napoleondori	19.10
Mărci imperiale germane	117.10
London vista	240.12 1/2
Paris vista	95.47 1/2
Note italiene	95.45

Nr. 4113—1903.

PUBLICAȚIUNE

referitoare la măsurarea și satorirea
taxelor de apă și a minimului taxe-
lor de apă pe anul 1903.

Se aduce la cunoștința publică,
că s'a pregătit consemnarea despre
măsurarea taxelor de apă pentru
anul 1903 și se pőte lua în vedere
la oficiul de dare orășenesc pe tim-
pul de la 20 Martie până inclusive
la 8 Aprilie 1903, de la 8—12 őr
inainte de amedzi.

Reclamațiunile contra măsurării
taxelor de apă sėu a minimului ta-
xelor de apă, au a se așterne ver-
bal sėu în scris la magistratul oră-
șenesc în cele 8 zile următoare adecă
până la 16 Aprilie 1903, căci recla-
mațiuni făcute mai târziu nu se vor
lua în considerare.

Brassó, în 14 Martie, 1903.

1—2 (885) Magistratul orășenesc.

Prețuri de tot ieftine!

Salonul de resturi

Strada neagră nr. 55

au sosit un transport de mărfuri

nouă și anume:

Stofe de lână pentru Dame,

Flanele,

Luster,

Batist,

Zephyre,

Cretone,

Mătăsării negre pentru rochi,

Bluse de mătase, în colorii

pentru bluse;

Confecțiune de rochii,

== rochii de dolii ==

și tot ce trebuie la confecționarea de rochi.

Mai recomandăm un asortiment

bogat de stofe de lână curată

pentru bărbați,

cu prețuri foarte ieftine.

De o vizitare numărōsă ru-
gėndune, suntem Cu totă stima

RESCHNER & SCHWARZ.

Prețuri de tot ieftine.

De vëndare

din mână liberă o casă,
cu 5 odăi, 2 bucătării, grădi-
nă, curte spațioasă, poziția cea
mai frumoasă în Strada Căpi-
tanului nr. 14 (Prund-Scheiu).

Informații tot acolo.

In atențiunea Onor. Dame!!!
După ce mi-am mutat Magazinul meu de
Confecțiuni de Dame
din Strada Vămii
în Magazinul meu de haine pentru bărbați
din piața Șirul Inului 28,
tot acolo am aranjat un SALON separat pentru
CONFECȚIUNI DE DAME.

Am onőrea a aduce la cunoștința Onor. Dame, că sunt
în poziție a corespunde cerințelor celor mai pretențioase în
acesta bransă.

De őr-ce pentru acest articol nu am absolut spese,
nimeni nu pőte concura cu mine, ce privește ietti-
nătatea. — Revine la o singură încercare, pentru a se con-
vinge de cele mai de sus.

Tot-deauna asortiment mare și cei mai nou!

Tot-odată imi ieau voie a recomanda și bogatul meu

DEPOSIT DE HAINE,
pentru bărbați, băeți și copii,
după cea mai noă modă, cu prețuri foarte ieftine.

Apelând la sprijinul Onor. public, sunt

4—50.(877).

cu totă stima

Rog a fi cu atenție la firma!! HEINRICH SCHUL.

Fondată 1823.

Apropiindu-se
Sesonul de primăvară

recomandăm On. p. t. public fabricatele noastre re-
cunoscute ca foarte bune și renumite în

Stofe moderne pentru bărbați,
asortiment mare și desenurile cele mai moderne.

LODEN transilvănean în diferite colorii pentru
bărbați și dame, îmbracă ninte foarte durabilă.

Stofe de uniforme pentru ofițeri și amployați după regu-
lament. **Covore, Cuverturi**
de pat, cai etc.

Fabricatele noastre se bucură nu numai în patrie, ci
și în streinătate de cel mai mare renme.

Invitând On. public a ne visita în număr cât mai
mare, semnăm

Cu totă stima

Wilhelm Scherg & Comp.
fabrica de postavuri.

(f—6.)

Medalia d'aur Paris 1900.

Membru în Jurul Budapesta 1885 și 1896.

Medalia d'aur Budapesta 1896. Cinci-biserici (Pecs) 1888.
Medalia d'argint Viena 1890.

Croitorie bărbătescă modernă.

Am onőrea a aduce la cunoștința On. public, că
atelierul meu de croitorie bărbătescă esecută
tot-felul de haine bărbătesci
după cerințele On. public și după ultimele mode.

Tot-odată aduc la cunoștință, că mi-a sosit un
transport mare de stofe englezesci moderne,
așa, că se pőte esecuta őr și ce fel de costume fine, pe lângă
prețurile cele mai convenabile

Rog pe On. public a mă onora și în viitor cu comănde
asigurându-l de esecutare solidă și serviciu prompt.

Cu totă stima

George Bucă
croitor,

Strada Orfanilor nr. 7.

(869,5—6)